

EUR Research Information Portal

Beroep tegen WOZ-waarde winkelpand ongegrond. Beperking immateriële schadevergoeding tot € 50 per half jaar omdat belanghebbende een rechtspersoon is. Geen vergoeding griffierecht. Geen proceskostenvergoeding omdat klacht over termijnoverschrijding weinig werkzaamheden heeft gevergd. (nr. UTR 21/1701)

Publication status and date:

Published: 01/03/2023

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Document License/Available under:

Article 25fa Dutch Copyright Act

Citation for the published version (APA):

Monsma, A. (2023). Beroep tegen WOZ-waarde winkelpand ongegrond. Beperking immateriële schadevergoeding tot € 50 per half jaar omdat belanghebbende een rechtspersoon is. Geen vergoeding griffierecht. Geen proceskostenvergoeding omdat klacht over termijnoverschrijding weinig werkzaamheden heeft gevergd. (nr. UTR 21/1701). 91. Case note on: Rechtbank Midden-Nederland, 27/01/23, ECLI:NL:RBMNE:2023:451 (Beroep tegen WOZ-waarde winkelpand ongegrond. Beperking immateriële schadevergoeding tot € 50 per half jaar omdat belanghebbende een rechtspersoon is. Geen vergoeding griffierecht. Geen proceskostenvergoeding omdat klacht over termijnoverschrijding weinig werkzaamheden heeft gevergd. (nr. UTR 21/1701)). 2023(6).

[Link to publication on the EUR Research Information Portal](#)

Terms and Conditions of Use

Except as permitted by the applicable copyright law, you may not reproduce or make this material available to any third party without the prior written permission from the copyright holder(s). Copyright law allows the following uses of this material without prior permission:

- you may download, save and print a copy of this material for your personal use only;
- you may share the EUR portal link to this material.

In case the material is published with an open access license (e.g. a Creative Commons (CC) license), other uses may be allowed. Please check the terms and conditions of the specific license.

Take-down policy

If you believe that this material infringes your copyright and/or any other intellectual property rights, you may request its removal by contacting us at the following email address: openaccess.library@eur.nl. Please provide us with all the relevant information, including the reasons why you believe any of your rights have been infringed. In case of a legitimate complaint, we will make the material inaccessible and/or remove it from the website.

Belastingblad 2023/91

Beroep tegen WOZ-waarde winkelpand ongegrond. Beperking immateriële schadevergoeding tot € 50 per half jaar omdat belanghebbende een rechtspersoon is. Geen vergoeding griffierecht. Geen proceskostenvergoeding omdat klacht over termijnoverschrijding weinig werkzaamheden heeft gevergd.

Rb. Midden-Nederland 27-01-2023, ECLI:NL:RBMNE:2023:451, m.nt. A.P. Monsma

Instantie	Rechtbank Midden-Nederland
Datum	27 januari 2023
Magistraten	Mr. J. Wolbrink
Zaaknummer	UTR 21/1701
Noot	A.P. Monsma
JCDI	JCDI:ADS689772:1
Vakgebied(en)	Belastingrecht algemeen (V)
Brondocumenten	ECLI:NL:RBMNE:2023:451, Uitspraak, Rechtbank Midden-Nederland, 27-01-2023

Essentie

Beroep tegen WOZ-waarde winkelpand ongegrond. Beperking immateriële schadevergoeding tot € 50 per half jaar omdat belanghebbende een rechtspersoon is. Geen vergoeding griffierecht. Geen proceskostenvergoeding omdat klacht over termijnoverschrijding weinig werkzaamheden heeft gevergd.

Uitspraak

Uitspraak

in de zaak tussen

[eiseres] B.V., uit [vestigingsplaats], eiseres

(gemachtigde: mr. D.A.N. Bartels),

en

de heffingsambtenaar van de Belasting samenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht, de heffingsambtenaar

(gemachtigde: R. Janmaat).

Inleiding

In deze uitspraak beoordeelt de rechtbank het beroep van eiseres tegen de hoogte van de WOZ-waarde van de onroerende zaak aan de [adres 1] in [vestigingsplaats] (het object).

De heffingsambtenaar heeft met de beschikking van 29 februari 2020 op grond van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) de WOZ-waarde vastgesteld op € 1.283.000,-. De waarde is vastgesteld per waardepeildatum 1 januari 2019 en geldt voor het kalenderjaar 2020. De WOZ-beschikking is opgenomen in het aanslagbiljet van dezelfde datum. In dit aanslagbiljet heeft de heffingsambtenaar aan eiseres als gebruiker van het object ook een aanslag onroerendezaakbelasting (OZB) opgelegd. De WOZ-waarde is daarvoor als heffingsmaatstaf gehanteerd.

De heffingsambtenaar heeft met de uitspraak op bezwaar van 13 december 2021 (de bestreden uitspraak) de waarde van het object en de daarop gebaseerde aanslag gehandhaafd.

Eiseres heeft beroep ingesteld tegen de bestreden uitspraak.

De heffingsambtenaar heeft op het beroep gereageerd met een verweerschrift en taxatiematrix.

Het beroep is behandeld op de online zitting van 5 september 2022. De gemachtigde van eiseres was daarbij aanwezig. De heffingsambtenaar heeft zich laten vertegenwoordigen door R. Janmaat en taxateur [taxateur] . Na de zitting is de heffingsambtenaar in de gelegenheid gesteld om schriftelijk te reageren op de door eiseres op de zitting verstrekte stukken en om de aan de huurwaardes ten grondslag liggende stukken te verstrekken. Eiseres is vervolgens in de gelegenheid gesteld om daarop schriftelijk te reageren.

De heffingsambtenaar heeft op 10 september 2022 en 20 oktober 2022 nadere stukken ingediend.

Eiseres heeft niet inhoudelijk gereageerd, maar alleen per brief van 30 september 2022 verzocht om een tweede zitting.

De behandeling van het beroep op de tweede zitting heeft plaatsgevonden op 7 november 2022. Eiseres' gemachtigde was daarbij aanwezig. De heffingsambtenaar heeft zich laten vertegenwoordigen door R. Janmaat en taxateur [taxateur] . Het onderzoek is daarna gesloten.

Overwegingen

De aanleiding voor deze procedure

1. Eiseres is gebruiker van het object, een in 1985 gebouwde winkel gelegen in het [winkelcentrum 1] . Het object heeft een totale oppervlakte van 758 m².
2. Partijen zijn het niet eens over de waarde van het object op de waardepeildatum 1 januari 2019.
3. Volgens eiseres is de waarde te hoog vastgesteld en moet de waarde worden verlaagd naar € 949.000,-.
4. De heffingsambtenaar handhaaft in beroep de vastgestelde waarde van € 1.283.000,-.

Het beoordelingskader

5. Eiseres heeft een algemeen geformuleerd beroepschrift en meerdere, eveneens algemeen geformuleerde brieven ter aanvulling daarop ingediend. De rechtbank zal het beroep beoordelen aan de hand van de op de zittingen ingenomen standpunten, voor zover de heffingsambtenaar op de zittingen adequaat op die

standpunten heeft kunnen reageren.

6.

Op de heffingsambtenaar rust de bewijslast om aannemelijk te maken dat de waarde van de onroerende zaak op de waardepeildatum (1 januari 2019) niet hoger is vastgesteld dan de waarde in het economisch verkeer. De waarde in het economisch verkeer is de prijs die bij verkoop op de voor die onroerende zaak meest geschikte wijze en na de beste voorbereiding door de meest biedende gegadigde voor die onroerende zaak zijn betaald. De rechtbank zal hierna beoordelen of dit het geval is. Daarbij zal de rechtbank ook betrekken wat eiseres ter betwisting van de vastgestelde waarde heeft aangevoerd.

7.

De heffingsambtenaar heeft de waarde van het object bepaald door middel van een methode van kapitalisatie van de bruto huur (huurwaardekapitalisatiemethode). De heffingsambtenaar heeft verwezen naar de huur- en verkoopcijfers van objecten die naar zijn oordeel vergelijkbaar zijn met de het object (de referentieobjecten).

8.

De rechtbank stelt vast dat partijen het erover eens zijn dat de waarde van de onroerende zaak met behulp van de huurwaardekapitalisatiemethode kan worden bepaald. De rechtbank volgt partijen daarin.

9.

De heffingsambtenaar gaat voor het object uit van een huurwaarde van € 125.828,- en een kapitalisatiefactor van 10,2. Ter onderbouwing van de gehanteerde huurwaarde verwijst de heffingsambtenaar naar gerealiseerde huurcijfers van in [vestigingsplaats] gelegen winkels: [adres 2] , [adres 3] (begane grond), [adres 4] (begane grond), [adres 5] (1e verdieping) en [adres 6] (begane grond). Voor de gehanteerde kapitalisatiefactor verwijst de heffingsambtenaar naar verkoopcijfers van [winkelcentrum 2] in [vestigingsplaats] , [winkelcentrum 3] in [vestigingsplaats] en [winkelcentrum 4] in [vestigingsplaats] .

De beoordeling van de zaak

De op de zaak betrekking hebbende stukken

10.

Eiseres stelt dat de heffingsambtenaar in strijd met artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht niet het Excel-bestand met daarin alle huurgegevens van de referentieobjecten met huurcijfers heeft overgelegd dat hij van de eigenaar [eigenaar] B.V. heeft gekregen, maar slechts een selectie heeft overgelegd van gegevens die daaruit zouden volgen. Volgens eiseres kan niet worden gecontroleerd of de geselecteerde gegevens daadwerkelijk uit het Excel-bestand komen.

11.

De rechtbank gaat hier verder niet op in omdat deze grond in strijd met de goede procesorde is aangevoerd. Een schending van artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht moet worden aangevoerd binnen een redelijke termijn nadat de rechtbank de op grond van dat artikel ontvangen stukken aan de belanghebbende heeft doorgestuurd, mits het voor die belanghebbende dan al duidelijk moet zijn dat de stukken waarop hij zich beroept daarbij ontbreken. De rechtbank heeft het stuk met de selectie uit het Excel-bestand op 15 september 2022 aan eiseres gestuurd. Ook omdat afgesproken was dat eiseres nog schriftelijk zou reageren op de door de heffingsambtenaar verstrekte stukken, lag het op weg van eiseres om nog voor de zitting aan te voeren dat er volgens haar gegevens ontbreken. Door pas op de zitting deze beroepsgrond aan te voeren, handelt eiseres in strijd met de goede procesorde. De grond zal om die reden buiten beschouwing worden gelaten. Daaraan ligt ten grondslag dat van de heffingsambtenaar niet verwacht kan worden dat hij op de zitting het betreffende stuk nog kan raadplegen, opvragen en/of overleggen.

De waarde van het object

12.

De rechtbank is van oordeel dat de heffingsambtenaar met het verweerschrift, de overgelegde taxatiematrix en de toelichting op zitting aannemelijk heeft gemaakt dat de waarde van het object niet te hoog is vastgesteld. De rechtbank overweegt het volgende.

13.

Volgens eiseres had de heffingsambtenaar voor het bepalen van de huurwaarde gebruik moeten maken van

de eigen (omzet gerelateerde) overeengekomen huurprijs. De heffingsambtenaar stelt onder verwijzing naar het arrest van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden van 15 maart 2022^[1] dat de eigen huurprijs niet bruikbaar is, omdat deze afhankelijk is van de omzet.

14.

Naar het oordeel van de rechtbank heeft de heffingsambtenaar terecht het eigen, omzet gerelateerde huurcijfer niet betrokken bij het bepalen van de huurwaarde. Om de waarde in het economisch verkeer te kunnen benaderen moet aansluiting worden gezocht bij marktconforme huurcijfers. In beginsel is daar het eigen huurcijfer het meest geschikt voor, maar in dit geval is de door eiseres betaalde huur niet zonder meer een marktconforme huur, omdat de huur is gerelateerd aan de bedrijfsresultaten van de onderneming van eiseres. Eiseres heeft niet aangegeven waarom de huurprijs desondanks marktconform zou zijn. De beroepsgrond slaagt niet.

15.

De huurcijfers van de referentieobjecten zijn naar het oordeel van de rechtbank geschikte uitgangspunten voor het bepalen van de huurwaarde. Het gaat namelijk om rondom de waardepeildatum gerealiseerde huurcijfers van onroerende zaken die net als het object van eiseres als winkel in gebruik zijn. Eiseres stelt dat ook de door de heffingsambtenaar genoemde huurcijfers van de referentieobjecten omzet gerelateerd en zij verwijst daarvoor naar de e-mailcorrespondentie tussen de heffingsambtenaar en de eigenaar [eigenaar] B.V. waarin wordt gesproken over een "turnover rent". De heffingsambtenaar heeft in reactie hierop aangegeven dat het huurcijfer van het referentieobject [adres 7] (begane grond) omzet gerelateerd zou kunnen zijn en daarom niet langer wordt gehanteerd als onderbouwing, maar hij betwist dat de huurcijfers van [adres 2] (begane grond), [adres 4] (begane grond) en [adres 5] (1e verdieping) ook omzet gerelateerd zijn. Uit de e-mailcorrespondentie blijkt dat in het kader van [adres 7] wordt gesproken over een "turnover rent", maar de voornoemde vier referentieobjecten worden daarbij niet genoemd. De rechtbank ziet daarom geen aanleiding om aan te nemen dat ook deze huurcijfers omzet gerelateerd zijn of zouden kunnen zijn.

16.

Eiseres stelt dat de heffingsambtenaar aansluiting had moeten zoeken bij het huurcijfer van het referentieobject [adres 5] (1e verdieping) van € 160 p/m². Volgens eiseres is dit object het meest vergelijkbaar met haar object.

17.

Dat de heffingsambtenaar een-op-een aansluiting had moeten zoeken bij het huurcijfer van het referentieobject [adres 5] (1e verdieping), volgt de rechtbank niet. De heffingsambtenaar onderbouwt de huurwaarde namelijk met nog drie andere referentieobjecten. Eiseres heeft niet betwist dat alle vier de referentieobjecten geschikt zijn ter onderbouwing van de waarde. De andere drie referentieobjecten vertegenwoordigen alle een ruim hogere huurprijs, variërend van € 211 p/m² tot € 522 p/m². De rechtbank ziet dat de gehanteerde huurwaarde van het object (€ 166 p/m²), in lijn is met de gerealiseerde huurprijs p/m² van het referentieobject [adres 5] (1e verdieping) (€ 160 p/m²), dat wat betreft grootte de beste vergelijkbaar is. Daarnaast heeft de heffingsambtenaar toegelicht dat het verschil tussen de huurwaarde en de huurprijs is gelegen in het feit dat het object van eiseres op de begane grond is gelegen en het referentieobject op de eerste verdieping. De rechtbank begrijpt dat de heffingsambtenaar daarmee bedoelt dat eiseres object gunstiger is gelegen waardoor een iets hogere waarde is gerechtvaardigd. De rechtbank kan dit volgen. De beroepsgrond slaagt niet.

18.

Eiseres vindt dat de referentieobjecten die zijn gebruikt ter onderbouwing van de kapitalisatiefactor niet geschikt zijn, omdat het gaat om onroerende zaken van een heel andere orde van grootte, namelijk om winkelcentra in plaats van winkels. Volgens eiseres had de heffingsambtenaar het object moeten vergelijken met andere winkels in de [locatie] .

19.

De rechtbank is van oordeel dat de heffingsambtenaar de referentieobjecten heeft kunnen gebruiken voor het bepalen van de kapitalisatiefactor. Eiseres wenst een vergelijking met verkoopcijfers van winkels in de [locatie] , maar de heffingsambtenaar heeft toegelicht dat er geen winkels in de [locatie] zijn die worden verkocht,

omdat het [winkelcentrum 1] waarin het object is gelegen in handen is van één vastgoedeigenaar. Daarom is uitgeweken naar de verkoopcijfers van winkelcentra. Dat er geschiktere verkochte objecten voorhanden zijn is niet gebleken. Verder heeft de heffingsambtenaar onweersproken toegelicht dat een winkel die als onderdeel van een portefeuille wordt verkocht een lagere marktwaarde vertegenwoordigt dan één winkel die afzonderlijk op de markt wordt verkocht. De rechtbank kan deze toelichting volgen. Dit brengt met zich mee dat als de heffingsambtenaar het object van eiseres had vergeleken met winkels die niet als onderdeel van de winkelcentra maar afzonderlijk zouden zijn verkocht, deze winkels hogere verkoopprijzen en daarmee hogere kapitalisatiefactoren zouden vertegenwoordigen dan de nu gehanteerde referentieobjecten. Ook de kapitalisatiefactor van het object zou daarmee hoger kunnen uitvallen. Een vergelijking met winkelcentra is daarom niet in het nadeel van eiseres en biedt voldoende steun voor de onderbouwing van de heffingsambtenaar van de kapitalisatiefactor. De rechtbank ziet verder in de stelling van eiseres en ook anderszins geen aanknopingspunt voor het oordeel dat de aan het object toegekende kapitalisatiefactor van 10,2 in een onjuiste verhouding staat tot de kapitalisatiefactoren van de referentieobjecten van respectievelijk 15,3, 16,1 en 15,5. De beroepsgrond slaagt niet.

20.

Eiseres stelt verder onder verwijzing naar het arrest van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden van 13 juli 2021^[2.], dat de door de heffingsambtenaar bepaalde kapitalisatiefactoren van de referentieobjecten niet kunnen worden gebruikt als onderbouwing van de kapitalisatiefactor van het object, omdat bij de berekening gebruik is gemaakt van getaxeerde huurwaardes in plaats van daadwerkelijk gerealiseerde huurcijfers.

21.

De rechtbank is het niet met eiseres eens. Volgens de rechtbank kan uit voornoemde uitspraak niet worden afgeleid dat getaxeerde huurwaardes zonder meer niet bruikbaar zijn ter onderbouwing van de kapitalisatiefactor. Huurwaardes mogen voor de berekening van de kapitalisatiefactor worden getaxeerd, zolang deze huurwaardes maar aannemelijk gemaakt worden.^[3.] De heffingsambtenaar heeft ter onderbouwing van de huurwaarde verwezen naar vier referentieobject die over een recent gerealiseerde huurcijfer beschikken. Deze huurcijfers zijn in lijn met de getaxeerde huurwaardes. Eiseres heeft niets aangevoerd op basis waarvan de rechtbank zou kunnen concluderen dat de getaxeerde huurwaardes niet juist zijn. De beroepsgrond slaagt niet.

22.

Eiseres stelt verder dat de heffingsambtenaar ten onrechte geen bottom-up berekening heeft gemaakt van de kapitalisatiefactoren. Ook had de heffingsambtenaar het leegstandsrisico inzichtelijk moeten maken.

23.

De rechtbank overweegt dat de heffingsambtenaar de kapitalisatiefactor heeft berekend uit marktgegevens (de top-down methode). In dit geval waren voldoende geschikte verkoopcijfers beschikbaar. De heffingsambtenaar had de kapitalisatiefactor daarom niet ook aan de hand van de bottom-up methode, waarin bovendien veel aannames zijn verwerkt, hoeven berekenen. Verder is de heffingsambtenaar niet gehouden om bij zijn onderbouwing van de kapitalisatiefactor met behulp van de gerealiseerde verkoopprijzen van (vergelijkbare) referentieobjecten, een aparte berekening van het leegstandrisico te maken, nu de leegstand is verdisconteerd in de marktgegevens van voldoende vergelijkbare referentieobjecten. De beroepsgronden slagen niet.

24.

Eiseres voert aan dat de heffingsambtenaar een korting had moeten hanteren op de vastgestelde waarde van het object in verband met leegstand als gevolg van de coronacrisis.

25.

De rechtbank volgt eiseres hierin niet. In deze zaak is de waarde bepaald naar de peildatum 1 januari 2019. Er was toen nog geen sprake van een coronapandemie, die een mogelijke rol zou kunnen spelen bij het bepalen van de waarde in het economische verkeer. Voor zover eiseres heeft aangevoerd dat de waarde moet worden berekend naar de toestand van het object op de toestandsdatum 1 januari 2020 volgt de rechtbank eiseres evenmin. Op grond van artikel 18, derde lid, aanhef en onder c, van de Wet WOZ wordt de toestandsdatum als peildatum gehanteerd als de onroerende zaak een verandering in waarde ondergaat als gevolg van een specifiek voor de onroerende zaak geldende bijzondere omstandigheid. Een ontwikkeling als de naderende

coronacrisis, die zich overigens pas na 1 januari 2020 in Nederland manifesteerde, kan niet worden aangemerkt als specifiek voor het object geldende bijzondere omstandigheid, aangezien dit de gehele maatschappij heeft geraakt. De beroepsgrond slaagt niet.

Conclusie

26. Omdat de heffingsambtenaar aannemelijk heeft gemaakt dat de waarde niet te hoog is vastgesteld, is het beroep ongegrond.

Immateriële schadevergoeding en proceskosten

27. Eiseres heeft verzocht om een vergoeding voor immateriële schade wegens overschrijding van de redelijke termijn.

28. Voor de duur van een bezwaar- en beroepsprocedure wordt een periode van in totaal twee jaar als redelijke termijn gezien. Daarbij is een termijn van zes maanden voor de behandeling van het bezwaar en een termijn van anderhalf jaar voor de behandeling van het beroep redelijk. De te beoordelen periode vangt aan met de datum waarop het bezwaarschrift is ingediend en loopt door tot de datum waarop de rechtbank uitspraak heeft gedaan.^[4.]

29. De heffingsambtenaar stelt dat eiseres geen immateriële schadevergoeding toekomt, omdat het uitblijven van de uitspraak (mede) is veroorzaakt door de gemachtigde van eiseres. De termijn zou daarom langer moeten zijn dan de gebruikelijke twee jaar. Volgens de heffingsambtenaar wordt in de bezwaarfase zo snel mogelijk na het indienen van het bezwaar een hoorzitting gepland. Pas op 9 november 2020 kon de hoorzitting met de gemachtigde van eiseres plaatsvinden vanwege zijn drukke agenda. De gemachtigde van eiseres heeft betwist dat de hoorzitting door zijn toedoen pas op 9 november 2020 heeft kunnen plaatsvinden. Hij stelt dat de heffingsambtenaar per e-mail van 2 juli 2020 heeft aangekondigd voornemens te zijn om de hoorzitting in oktober of november te laten plaatsvinden en dat hij uiterlijk 10 juli 2020 zijn voorkeursdata moest opgeven. Gelet op de gemotiveerde betwisting van eiseres had het op de weg van de heffingsambtenaar gelegen om met stukken te onderbouwen dat de bezwaarfase door de handelwijze van de gemachtigde van eiseres (onnodig) lang heeft geduurd. Nu de heffingsambtenaar dat niet heeft gedaan, ziet de rechtbank geen aanleiding om af te wijken van de redelijke termijn van twee jaar.

30. De rechtbank stelt vast dat de redelijke termijn van twee jaar gelet op ontvangst van het bezwaarschrift van eiseres op 16 maart 2020 en de datum van de uitspraak op 27 januari 2023, meer dan twee jaar heeft geduurd. De redelijke termijn is met ruim tien maanden overschreden. Dat is deels te wijten aan de heffingsambtenaar (die bijna twaalf maanden over de behandeling van het bezwaar heeft gedaan) en deels aan de rechtbank (die ruim eenentwintig maanden over de behandeling van het beroep heeft gedaan). De hoogte van de schadevergoeding

31. De vraag die vervolgens voorligt is hoe hoog de schadevergoeding zou moeten zijn. Als door het overschrijden van de redelijke termijn immateriële schade is geleden hanteert de Hoge Raad voor de schadevergoeding als uitgangspunt een tarief van € 500,- per half jaar waarmee die termijn is overschreden, waarbij het totaal van de overschrijding naar boven wordt afgerond.^[5.] De rechtbank oordeelt dat er, binnen de ruimte die de rechtspraak van het EHRM daarvoor biedt, door de Nederlandse bestuursrechter gedifferentieerd moet worden bij de toekenning van een schadevergoeding vanwege het overschrijden van de redelijke termijn.^[6.]

32. De rechtbank overweegt in algemene zin dat het bij een procedure op grond van de Wet WOZ gaat om een eenmalige belastingaanslag, die niet doorwerkt in de toekomst. De WOZ-waarde wordt immers ieder kalenderjaar opnieuw vastgesteld door de heffingsambtenaar, waarna daartegen ieder jaar rechtsmiddelen kunnen worden aangewend. Wel is van belang dat het hier gaat om belastingheffing en daarmee om een -

gerechtvaardigde - inmenging op het recht op ongestoord genot van eigendom, zoals dat wordt gewaarborgd door artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM. Er is dan ook een fundamenteel recht in het geding.

33.

De rechtbank overweegt verder dat eiseres in deze procedure een vennootschap is. De belangen in deze zaak zijn bovendien enkel financieel van aard. De bij eiseres betrokken personen kunnen in afwachting van uitsluitel over de aanslagen spanning en stress ervaren, maar de rechtbank vindt dat een relatief gering belang. De rechtbank vindt die spanning en stress namelijk niet opwegen tegen de spanning en stress van iemand die in afwachting is van een bestuursrechtelijke procedure over bijvoorbeeld een verblijfsvergunning of een uitkering. Ten opzichte van andere procedures op grond van de Wet WOZ gaat het in deze procedure weliswaar om een redelijk groot financieel belang, maar daar staat tegenover dat dergelijke financiële belangen ook vaker voorkomen bij een vennootschap als eiseres dan bij een gemiddelde particulier. Het financiële belang in deze zaak zou daarom voor meer stress en spanning zorgen bij een particulier dan het bij de bij eiseres betrokken personen doet.

34.

Alles afwegend vindt de rechtbank een schadevergoeding van € 50,- per half jaar dat de redelijke termijn is overschreden in deze zaken billijk.

35.

In dit geval is de redelijke termijn met ruim tien maanden overschreden. Afgerond naar boven leidt dat in deze zaak tot een aanspraak op schadevergoeding van € 100,-. De termijnoverschrijding is deels te wijten aan de heffingsambtenaar en deels aan de rechtbank, zodat de rechtbank de heffingsambtenaar en de Staat ieder in een met die verwijtbaarheid overeenkomend deel van de schade zal veroordelen. Dat leidt ertoe dat de heffingsambtenaar € 67,- aan schadevergoeding aan eiseres moet betalen, en de Staat € 33,-.

36.

De rechtbank heeft de Staat aangemerkt als partij bij dit beroep. Omdat het bedrag van de schadevergoeding minder dan € 5.000,- is, hoeft de Minister van Justitie en Veiligheid niet in de gelegenheid te worden gesteld hierop verweer te voeren.^[7.] De rechtbank heeft het onderzoek daarom niet heropend.

Overwegingen over de kosten van de procedures

Het griffierecht

37.

Omdat het beroep ongegrond is, hoeft de heffingsambtenaar het door eiseres betaalde griffierecht niet te vergoeden.

38.

De verzoeken om schadevergoeding vanwege de overschrijding van de redelijke termijn heeft eiseres gedaan gedurende het beroep - overeenkomstig artikel 8:91, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht. Daarvoor was eiseres geen griffierecht verschuldigd, wat volgt uit artikel 8:94, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht. Voor de verzoeken is dan ook geen griffierecht geheven, zodat geen sprake kan zijn van vergoeding daarvan.^[8.]

De kosten voor rechtsbijstand

39.

Eiseres heeft verzocht om de heffingsambtenaar te veroordelen in zijn proceskosten, die bestaan uit de door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand.

40.

Op grond van artikel 8:75 van de Algemene wet bestuursrecht is de rechtbank bij uitsluiting bevoegd om een partij te veroordelen in de kosten die een andere partij in verband met de behandeling van het beroep en van het bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken. Dit is verder uitgewerkt in het Besluit proceskosten bestuursrecht. Op grond van artikel 1, aanhef en onder a, van dat besluit kan een veroordeling in deze kosten betrekking hebben op de kosten van een door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand. Het vaststellen van de kosten voor rechtsbijstand vindt daarbij plaats op een forfaitaire wijze, door het toekennen van punten aan proceshandelingen die zijn verricht.

41.

Omdat het beroep ongegrond is, zal de rechtbank het verzoek om een veroordeling in de rechtsbijstandskosten van eiseres afwijzen, voor zover die bijstand is verleend voor het inhoudelijke beroep.

42.

Omdat de rechtbank een schadevergoeding vanwege een overschrijding van de redelijke termijn toekent, is er in beginsel wel aanleiding om de heffingsambtenaar en/of de Staat te veroordelen in de rechtsbijstandskosten die met het oog op de verzoeken om schadevergoeding zijn gemaakt.

43.

De rechtbank oordeelt dat bij een beslissing over proceskosten kan worden afgeweken van het systeem van forfaitaire vergoeding uit het Besluit proceskosten bestuursrecht, in gevallen waarin het alleen nog gaat over de kosten die zijn gemaakt vanwege het verzoek om schadevergoeding wegens het overschrijden van de redelijke termijn. De rechtbank zal de gevraagde vergoeding voor rechtsbijstandskosten daarom beoordelen aan de hand van de vraag welke kosten redelijkerwijs gemaakt moesten worden door de gemachtigde van eiseres.^[9.]

44.

De gemachtigde van eiseres hoefde in dit geval vrijwel geen werkzaamheden te verrichten om het verzoek om immateriële schadevergoeding te laten beoordelen door de rechtbank. Het enkele verzoek daartoe volstaat. Uit de processtukken blijkt ook dat hij niet meer dan dat heeft gedaan. Tegen die achtergrond oordeelt de rechtbank dat geen sprake is van daadwerkelijke kosten die eiseres redelijkerwijs heeft moeten maken voor rechtsbijstand in de procedures over de verzoeken om vergoeding van immateriële schade. Er is daarom geen aanleiding voor een proceskostenveroordeling.

Beslissing

De rechtbank:

â•f verklaart het beroep ongegrond;

â•f veroordeelt de heffingsambtenaar tot het betalen van een immateriële schadevergoeding aan eiseres tot een bedrag van € 67,-;

â•f veroordeelt de Staat tot het betalen van een immateriële schadevergoeding aan eiseres tot een bedrag van € 33,-.

Noot

Auteur: A.P. Monsma

1.

Het interessantste deel van de uitspraak gaat over de vergoeding van immateriële schade (ISV), griffierechten en proceskosten (PKV). De redelijke termijn van afdoening van het geschil is overschreden met tien maanden. Conform de hoofdregel van toekenning van een ISV zou aan belanghebbende daarom € 1000 toegekend moeten worden.

2.

De heffingsambtenaar bepleit dat geen ISV moet worden toegekend, omdat de vertraging geheel te wijten is aan belanghebbende. Daartoe voert hij aan dat de hoorzitting wegens de drukke agenda van de gemachtigde pas na maanden ingepland kon worden. Het opgeven van veel of een lange periode van verhinderdata kan

inderdaad een reden zijn voor verlenging van de redelijke termijn (zie bijv. Hof Den Haag 9 juni 2022, ECLI:NL:GHDHA:2022:1032). Maar dit argument gaat volgens de rechtbank in deze zaak niet op. De heffingsambtenaar heeft zelf pas in juli een aankondiging gestuurd dat de hoorzitting in oktober of november plaats zou vinden, met het verzoek om voorkeuren op te geven. Vervolgens heeft de hoorzitting doorgang gevonden op 9 november 2020. Dit geeft geen blijk van vertraging door toedoen van de belanghebbende.

3.

Toch kent de rechtbank een veel lager bedrag aan ISV toe. De rechtbank oordeelt dat belanghebbende zelf geen spanning en stress kent, omdat zij een B.V. is en geen natuurlijke persoon. De mogelijke spanning en stress bij de personen die betrokken zijn bij de B.V. acht de rechtbank bovendien van een gering belang. De rechtbank vindt dat een enkel financieel belang als gevolg van de procedure tegen de WOZ-waarde een ander gewicht heeft dan het belang dat een privépersoon heeft bij een beslissing over bijvoorbeeld een uitkering of verblijfsvergunning. De rechtbank acht een ISV van € 50 per half jaar in dit geval billijk en kent aldus een ISV van € 100 toe.

4.

De rechtbank wijkt hiermee af van de lijn van de Hoge Raad, waarin is gekozen voor een algemene, grofmazige regeling voor alle gevallen. In het standaardarrest van de Hoge Raad over de toekenning van een ISV in belastingzaken, waarin hij de algemene regels en het standaardbedrag hiervoor heeft gegeven, werd een ISV toegekend aan een rechtspersoon (HR 10 juni 2011, ECLI:NL:HR:2011:BO5046, *Belastingblad* 2011, p. 983, m.nt. P. de Bruin). Er is voor rechtspersonen dus géén lager standaardbedrag voorzien door de Hoge Raad dan voor natuurlijke personen. De ISV dient er niet alleen toe een belanghebbende tegemoet te komen in zijn spanning en stress. De regeling op zich beoogt ook een 'effective remedy' te bieden om te lange beslistermijnen tegen te gaan. Zie hierover ook mijn annotatie bij Rb. Noord-Holland 8 december 2022, ECLI:NL:RBNHO:2022:10940, *Belastingblad* 2023/43. Ik denk dan ook dat dit oordeel geen stand zal houden indien er hoger beroep wordt ingesteld.

5.

Toch geeft deze uitspraak wederom het signaal dat niet iedereen het eens is met de regeling, zeker niet in lokale belastinggeschillen. Daarbij zal meespelen dat de ISV, mede gezien de hoogte van het standaardbedrag, een ongewenste prikkel kan vormen voor belanghebbenden en hun gemachtigden om door te blijven procederen, terwijl partijen er inhoudelijk al eerder uit hadden kunnen komen. Rechtsbescherming tegen de overheid is een groot goed en het beschermen waard. Maar een effectieve rechtsbescherming wordt onmogelijk gemaakt als de bezwaarprocedure zijn zeeffunctie verliest en de rechtspraak wordt overspoeld met zaken.

6.

Er wordt op dit moment een vervolgonderzoek gedaan naar mogelijk oneigenlijk gebruik van proceskostenvergoedingen door professioneel gemachtigden in meerdere sectoren van het bestuursrecht ([Kamerstukken II 2022/23, 29279, nr. 734](#)). In de kamerbrief vermeldt de Staatssecretaris van Financiën hierover op p. 7: "Met dit onderzoek wordt beoogd om inzicht te krijgen in concrete instrumenten in en/of mogelijke aanpassingen van het Besluit proceskosten bestuursrecht om oneigenlijk gebruik van procedures te voorkomen. Daarbij zal ook de verhouding tussen de werkzaamheden van professioneel gemachtigden, waaronder ncnp-bedrijven, in relatie tot de hoogte van de proceskostenvergoeding aan bod komen."

7.

Tegelijkertijd is als gevolg van het toeslagenschandaal meer aandacht voor de menselijke maat in bestuursrechtelijke zaken en meer in het bijzonder bij invordering en geldschulden. Er is een preconsultatie gestart voor het wetsvoorstel Versterking waarborgfunctie Awb ([Kamerstukken II 2022/23, 29279, nr. 763](#)). In dat wetsvoorstel wordt het grondbeginsel opgenomen dat het bestuursorgaan zich dienstbaar opstelt bij het uitoefenen van zijn taak. Ook wordt het evenredigheidsbeginsel nader uitgewerkt. Mensen krijgen recht op een begrijpelijke motivering van besluiten, herstel van kennelijke schrijffouten en in sommige gevallen ruimere bezwaartermijnen. Bestuursorganen worden gestimuleerd betalingsregelingen aan te bieden bij bestuursrechtelijke geldschulden. Ook wil de regering de positieve resultaten van de experimenten met informele bezwaarafhandeling uit het project 'Prettig contact met de overheid' een plek geven in de Awb. In een nieuw art. 7:1b Awb wordt het bestuursorgaan verplicht gesteld te onderzoeken of informele afdoening van het bezwaar mogelijk is.

8.

Het wordt de kunst om beide ontwikkelingen samen te brengen bij de geschilbeslechting in lokale belastingzaken om tot adequate rechtsbescherming te komen. Enerzijds wordt van de lokale overheid verwacht goed naar de bezwaarmaker te luisteren, mee te denken met oplossingen, mogelijk ruimere termijnen te geven en het bezwaar informeel af te doen. Anderzijds ervaren bezwaarafhandelaars dat sommige no-cure-no-paygemachtigden niet uit zijn op een oplossing, maar dat hun werkwijze gericht is op het maximaliseren van (de kans op) kostenvergoedingen voor hun proceshandelingen. In zo'n geval hanteert de lokale overheid, ter voorkoming van een latere veroordeling in PKV en ISV in beroep, vaak een formelere aanpak. Die bestaat onder meer uit het stellen van en strak vasthouden aan termijnen, controleren van de geldigheid van de volmacht, op de juiste wijze informatie opvragen en verstrekken en eventueel een hoorzitting plannen. Het is de vraag of beide werkwijzen naast elkaar zullen (moeten) blijven bestaan of dat er toch een nieuwe vorm van bezwaarafhandeling gevonden kan worden die voor de verschillende soorten belanghebbenden en bezwaren adequaat is.

9.

De rechtbank oordeelt dat het griffierecht niet hoeft te worden vergoed. Het beroep is ongegrond, maar er wordt wel een ISV toegekend. Het verzoek om een ISV van belanghebbende is echter een zelfstandig verzoek als bedoeld in art. 8:88 Awb, dat tegelijkertijd met het beroep tegen het schadeveroorzakende besluit wordt behandeld (art. 8:91 Awb). In dat geval wordt voor het verzoek geen griffierecht geheven (art. 8:94 lid 2 Awb) en kan het griffierecht dus ook niet worden teruggegeven. Dit is scherp gezien van de rechtbank, want meestal werd het griffierecht bij toekenning van een ISV standaard vergoed. De rechtbank wijst in dit verband terecht op uitspraken van de Centrale Raad van Beroep en de Raad van State hierover. Dat doorgaans wel griffierecht werd of wordt vergoed hangt waarschijnlijk samen met r.o. 3.14.1 uit het standaardarrest over de ISV (HR 19 februari 2016, ECLI:NL:HR:2016:252, *Belastingblad* 2016/134, m.nt. S. Bosma). Maar die overweging zag op de behandeling van het verzoek om een ISV overeenkomstig het inmiddels vervallen art. 8:73 Awb, in plaats van het huidige art. 8:88 Awb.

10.

Ook kent de rechtbank geen PKV toe. Hiervoor heeft de rechtbank twee overwegingen. Ten eerste kent de rechtbank geen vergoeding toe voor de bijstand die is verleend voor het inhoudelijke beroep, omdat dit beroep ongegrond wordt verklaard. Ten tweede kent de rechtbank geen vergoeding toe voor de bijstand die is verleend voor het verzoek om een ISV. Hiertoe oordeelt de rechtbank dat geen sprake is van kosten die redelijkerwijs gemaakt moesten worden. De gemachtigde kon volstaan en heeft volstaan met een simpel

zinnetje in het beroepschrift. In dat geval is een forfaitaire kostenvergoeding conform het BPB niet op zijn plaats volgens de rechtbank. Hierbij merk ik op dat het standaardarrest over de ISV van de Hoge Raad uit 2016 (zelfde overweging) wel de ruimte biedt voor toekenning van een PKV bij een inhoudelijk ongegrond beroep. Het artikel over toekenning van een PKV in beroep (art. 8:75 Awb) waar de Hoge Raad in zijn arrest naar verwijst is bovendien nog steeds in werking. De proceskosten in beroep kunnen dus wel worden vergoed volgens de Hoge Raad, ook al wordt het inhoudelijke beroep ongegrond verklaard en alleen een ISV toegekend. De proceskosten in bezwaar worden overigens niet vergoed, indien de uitspraak op bezwaar volledig in stand blijft (HR 20 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:660, *Belastingblad* 2015/214, m.nt. S. Bosma). Toch is de beslissing om geen PKV in beroep toe te kennen niet in strijd met het arrest van de Hoge Raad uit 2016. Het al dan niet toekennen van een PKV op grond van art. 8:75 Awb is een discretionaire bevoegdheid van de rechter. De rechter moet motiveren waarom hij wel of niet tot vergoeding beslist en welke wegingsfactor hij gebruikt. In dit geval is het besluit om geen PKV toe te kennen gemotiveerd door de rechtbank met het argument dat de kosten niet redelijkerwijs gemaakt zijn, zoals bedoeld in art. 8:75 lid 1 Awb. En daar kan ik mij wel in vinden. Zie voor een vergelijkbare uitspraak Rb. Zeeland-West-Brabant 7 december 2021, ECLI:NL:RBZWB:2021:6246.

Voetnoten

- [1.] Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 15 maart 2022 (ECLI:NL:GHARL:2022:1965).
- [2.] Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 13 juli 2021, ECLI:NL:GHARL:2021:6734 (*Red.: Belastingblad* 2021/338, m.nt. Redactie).
- [3.] Zie onder andere de uitspraak van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch van 19 juni 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:1849, r.o. 4.2, waarin deze werkwijze als uitgangspunt wordt gehanteerd.
- [4.] Hoge Raad, 20 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:660 (*Red.: Belastingblad* 2015/214, m.nt. S. Bosma).
- [5.] Overzichtsarrest van de Hoge Raad, 19 februari 2016, ECLI:NL:HR:2016:252 (*Red.: Belastingblad* 2016/134, m.nt. S. Bosma).
- [6.] Voor een nadere onderbouwing van dit oordeel verwijst de rechtbank naar haar uitspraak van 21 december 2022, ECLI:NL:RBMNE:2022:5547, r.o. 16-31.
- [7.] Zie de beleidsregel van 8 juli 2014 (*Staatscourant* 2014, 20210).
- [8.] Vgl. de uitspraken van de CRvB van 21 juli 2020, ECLI:NL:CRVB:2020:1540, overweging 6.2. en van de ABRvS van 2 juni 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1160, overweging 6.1.
- [9.] Voor een nadere onderbouwing van dit oordeel verwijst de rechtbank naar haar uitspraak van 21 december 2022, ECLI:NL:RBMNE:2022:5547, r.o. 47-49.